

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 5CoP/3/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5618203106
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 02. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dagmar Cabadajová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2019:5618203106.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Dagmar Cabadajovej a členov senátu JUDr. Miroslava Jamricha a JUDr. Gabriely Veselovej, vo veci starostlivosti o maloletú K. A., nar. XX. X. XXXX, trvale bytom S. XXX/X, R. V., zastúpenú kolízny opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš, so sídlom M. M. Hodžu 30, Liptovský Mikuláš, IČO: 30 794 536, dieťa matky Ing. M. K., nar. X. X. XXXX, trvale bytom S. XXX/X, R. V., právne zast. JUDr. Zuzanou Medveckou, advokátkou, so sídlom R. V., X. XXX a otca Ing. C. A., nar. XX. X. XXXX, trvale bytom H. XXXX/XB, E. X., okres B., právne zast. Advokátska kancelária Zuzana Papšíková, s.r.o., so sídlom Bratislava, Jégého 8, v konaní o výkone rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu, o návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní otca maloletého dieťaťa proti uzneseniu Okresného súdu Liptovský Mikuláš č.k. 9P/133/2018 zo dňa 12. novembra 2018, takto

rozhodol:

Krajský súd uznesenie okresného súdu **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým uznesením okresný súd ako súd prvej inštancie o návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia rozhodol nasledovne:

Súd nariaďuje neodkladné opatrenie: Maloletá K. A., nar. XX.X.XXXX sa do právoplatného skončenia konania vo veci samej, vedeného na Okresnom súde Liptovský Mikuláš pod sp.zn. 9P/133/2018, zveruje do osobnej starostlivosti matky.

V dôvodoch svojho rozhodnutia poukazuje na ust. § 2, § 360, § 366, § 367 ods. 1 CMP a § 324 - § 330 CSP, čl. 5, § 28, § 36 Zákona o rodine konštatoval nasledovné skutkové a právne závery:

Civilný mimosporový poriadok ako osobitný, teda špeciálny právny predpis (lex specialis) v § 360 a nasl. obsahuje len niektoré ustanovenia o neodkladných opatreniach - vo veciach ochrany maloletého, vo veciach výživného, vo veciach osobnej starostlivosti o maloletého a o povolení súdu na výkon oprávnenia vo veci starostlivosti o maloletých. Matka podala návrh na nariadenie neodkladného opatrenia vo veci osobnej starostlivosti o maloleté dieťaťa podľa § 367 CMP, ktorým žiada odovzdanie dieťaťa do jej starostlivosti. Povinnosť odovzdať dieťa do starostlivosti niekoho iného je možné uložiť len tomu, kto má maloleté dieťa pri sebe. V zmysle § 329 ods. 2 CSP je pre neodkladné opatrenie rozhodujúci stav v čase vydania tohto uznesenia. Ku dňu podania návrhu a ku dňu vydania tohto uznesenia sa maloleté dieťa nachádza v dispozičnej sfére matky (t. j. matka má maloletú fyzicky pri sebe). Preto súd pri rozhodnutí o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia vo veci zverenia dieťaťa do starostlivosti a úpravy styku nevychádzal z ustanovenia § 367 CMP, ale zo všeobecného právneho predpisu, ktorým je Civilný sporový poriadok (lex generalis). Tento v § 325 ods. 2 demonštratívne uvádza niektoré príklady neodkladných opatrení, ktoré môže súd nariadiť. Vyššie citovanými zákonnými ustanoveniami je možné rýchlo a pružne riešiť situáciu, ktorá vyžaduje okamžitý zásah súdu. Pre nariadenie neodkladného opatrenia je nevyhnutná potreba bezodkladnej úpravy pomerov účastníkov. Posúdenie, či a kedy je takáto potreba daná, je ponechaná na úvahe súdu. Okrem toho je základným zákonným predpokladom nariadenia neodkladného opatrenia aj hodnoverným spôsobom osvedčiť

dôvodnosť a trvanie uplatneného nároku, ktorému sa má súdom poskytnúť neodkladná ochrana. Neodkladné opatrenie si teda vyžaduje naliehavosť takéhoto opatrenia, osvedčenie danosti práva a nevyhnutnosť potreby takejto úpravy. Vzhľadom na účel a podstatu neodkladného opatrenia je rozsah dokazovania, na rozdiel od konania vo veci samej, značne zúžený. Povinnosť tvrdenia, dôkazná povinnosť a dôkazné bremeno v konaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia spočívajú najmä v povinnosti aspoň osvedčiť tvrdené skutočnosti. Táto povinnosť zaťažuje výlučne navrhovateľa (matku). Predmetom konania vo veci samej je úprava výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu. V konaní vo veciach starostlivosti o maloleté deti je účelom neodkladného opatrenia v prvom rade ochrana maloletých. Záujem maloletého dieťaťa je vždy prvoradý (čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa, čl. 24 ods. 2 Charty základných práv Európskej únie). Z návrhu matky mal súd osvedčené, že rodičia maloletej nie sú manželia, od 18. 10. 2018 nežijú v spoločnej domácnosti. Matka spolu s maloletou aktuálne žije u svojich rodičov v R. V., kde dieťaťu zriadila trvalý pobyt od 22. 10. 2018. Otec býva v E. X.. Dôvod opustenia spoločnej domácnosti matka neuviedla. Podľa tvrdení matky jej otec pri odchode zo spoločnej domácnosti odmietol odovzdať dôležité dokumenty týkajúce sa maloletej, ponechal si aj niektoré detské veci. Z toho je zrejmé, že nedokázu primerane komunikovať o veciach týkajúcich sa spoločného dieťaťa. Matka má obavu, že otec jej môže maloleté dieťa vziať. Na základe vykonaného dokazovania, v rozsahu nevyhnutne potrebnom pre rozhodnutie o neodkladnom opatrení, súd dospel k záveru, že sú splnené zákonné predpoklady pre jeho nariadenie. Súd mal týmto osvedčené, že v danej veci sa vyžaduje okamžitá úprava formou neodkladného opatrenia, pokiaľ nedôjde k rozhodnutiu súdu vo veci samej. Je nevyhnutne potrebné, aby boli neodkladne upravené pomery účastníkov, pretože rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú a o jeho starostlivosti sa v danom štádiu nedokázu dohodnúť. Pri rozhodovaní súd prihliadal na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho zdravie, vývinové potreby i stabilitu výchovného prostredia. Ide o dieťa v ťtľom veku, ktoré je dojčené, vyžaduje zvýšenú zdravotnú starostlivosť (rehabilitačné cvičenie). Osobnú starostlivosť vykonáva v súčasnosti výlučne matka, ktorá je na materskej dovolenke s predpokladom pokračovania na rodičovskej dovolenke. Súd mal osvedčenú dôvodnosť a trvanie uplatneného nároku matky, t. j. dočasné zverenie maloletého dieťaťa do jej osobnej starostlivosti, a preto jej návrhu vyhovel. Keďže sa v čase rozhodovania súdu maloletá nachádza vo faktickej starostlivosti matky, ktorá sa o ňu riadne stará, rešpektujúc citové väzby, vývinové potreby a stabilitu výchovného prostredia, nariadil súd neodkladné opatrenie, ktorým dočasne, do rozhodnutia o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej vo veci samej, zveril maloletú K. do osobnej starostlivosti matky. Súd dáva do pozornosti, že obaja rodičia majú povinnosť rovnakou mierou vykonávať sústavnú a dôslednú starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývoj maloletého dieťaťa. Je v záujme dieťaťa, aby rodičia začali komunikovať o starostlivosti k dieťaťu a upravili svoj rodičovský vzťah.

O návrhu matky na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu sa bude rozhodovať vo veci samej. Za tým účelom súd vykoná na pojednávaní dokazovanie a následne rozhodne v súlade so záujmom maloletého dieťaťa.

2. V zákonom stanovenej lehote proti uzneseniu okresného súdu podal odvolanie otec maloletého dieťaťa prostredníctvom svojho právneho zástupcu. Navrhoval odvolaciemu súdu v prípade, že sa stotožní s argumentáciou v časti IV. odvolania, a teda že sa konalo bez existencie návrhu na začatie konania, resp. uznesenia o začatí návrhu, aby súd napadnuté uznesenie okresného súdu v celom rozsahu zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie vo veci návrhu na vydanie neodkladného opatrenia o odovzdaní maloletej do osobnej starostlivosti matky. V prípade, ak sa súd nestotožní s argumentáciou v časti IV. s prihliadnutím na odôvodnenie v časti III. odvolania a posúdenia, že miestna príslušnosť nebola daná, navrhol, aby krajský súd uznesenie okresného súdu v celom rozsahu zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie. V prípade, že súd uznesením nezruší z uvedených dôvodov, trval na tom, že nie sú dané dôvody naliehavosti, a preto navrhol krajskému súdu, aby napadnuté uznesenie okresného súdu zmenil tak, že návrh na vydanie neodkladného opatrenia zamietne v celom rozsahu. Vo svojom odvolaní poukazoval na to, že neboli naplnené zákonné podmienky na nariadenie neodkladného opatrenia, neboli splnené procesné podmienky, rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd. Súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného úkonu, ktoré neboli uplatnené. Rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a súd prvej inštancie nesprávne, ako aj neúplne zistil skutočný stav veci.

Uviedol, že rodičia maloletej sa pred narodením poznali cca 1,5 roka a spolu žili v spoločnej domácnosti v byte otca maloletej. Od narodenia maloletej sa otec zapájal do starostlivosti o ňu. Dňa 18.10.2018 z dôvodu konfliktov medzi matkou a otcom maloletej, matka s maloletou odišla s tým, že ide pozrieť

svojich rodičov do R. V.. Keď sa dotazoval matky, kedy sa vrátia a čo bude ďalej, matka mu oznámila, že ona sa už nevráti, zmenila trvalý pobyt maloletej aj lekárku a zostáva v R. V.. Z uvedeného je zrejmé, že si matka maloletého dieťaťa vôbec neuvedomuje, že otec je rovnocenným rodičom a má rovnaké práva ako ona a že na niektoré kroky potrebuje súhlas otca alebo rozhodnutie súdu. Matka ignoruje otca, nekonzultuje s ním od odchodu žiadne podstatné otázky týkajúce sa dcéry, o všetkom rozhoduje sama. Čo sa týka lekárskej dokumentácie, dozvedel sa o tom, že matka zmenila lekárku maloletej bez jeho súhlasu. Čo sa týka zdravotného stavu maloletej, maloletá je narodená predčasne a momentálne matka maloletej s ňou navštevuje rehabilitácie a tiež plánuje neurologické vyšetrenie. Na dotaz otca, či môže ísť s maloletou pozrieť na niekoľko hodín svojich rodičov, mu bolo odpovedané, že maloletá má svoj režim, je predčasne narodená a potrebuje špeciálnu starostlivosť. Napriek tomu s ňou matka plánuje už na jar zahraničnú dovolenku. Trvalý pobyt matka maloletej taktiež zmenila bez súhlasu otca. Zmena trvalého pobytu nastala 4 dni po odchode matky s maloletou k rodičom dňa 22.10.2018. Matka maloletej robí zbrklé a nepremyslené rozhodnutia, ktoré sa netýkajú len jej, ale jedná tak o otázkach týkajúcich sa maloletej. Namiesto snahy o nájdenie rozumného riešenia pri zohľadnení záujmu maloletej robí rozhodnutia, ktoré spôsobili, že takmer znemožnila otcovi maloletej sa s ňou stretávať. Otec hľadiac na to, aby sa mali možnosť obaja ako rodičia stretávať s dcérou, aby mohol intenzívne matke pomáhať, ako to robil aj do odchodu matky s dcérou, navrhol, aby sa matka s dcérou vrátili do Bratislavy, resp. do E. X., pričom bol ochotný pomôcť jej v primeranej miere s financovaním bývania, ktoré by si našla. Čo sa týka stretávania sa otca s maloletou tým, že otec je zamestnaný v Bratislave a žije v E. X. a nemá nikoho, ku komu by mohol prísť a aj prespať v R. V., môže len prísť na návštevu a byť s maloletou v ohraničenom čase v rodine matky maloletej. Matka maloletej svojim konaním možnosti otca reálne sa stretnúť s maloletou obmedzila na víkendové návštevy. Tvrdenia matky a otca maloletého dieťaťa sa značne rozchádzajú, pričom napriek tomu, že návrh na súd bol podaný aj v spolupráci s ÚPSVaR v Liptovskom Mikuláši, tento nevykonal žiadne zisťovanie o názore otca a nevyvinul ani len snahu o jeho kontaktovanie. Hneď podal návrh na súd. Súd sa v konaní taktiež uspokojil len s tvrdeniami matky a je zrejmé, že tie sú odlišné od tvrdení otca. Na základe dôkazov je možné zistiť, že súd vychádzal z nedostatočne zisteného skutkového stavu, aspoň zisteného do takej miery, aby sa bolo možné dôvodne domnievať, že sa jedná o naliehavú situáciu. Nevyužil svoje možnosti dané mu CMP za účelom splnenia povinnosti zistenia materiálnej pravdy. Táto povinnosť sa netýka len konania vo veciach samotných, ale aj konaní o neodkladných opatreniach, ako to vyplýva zo zásady uvedenej v čl. 6 CMP.

Uznesenie napadol aj z dôvodu, že rozhodol miestne nepríslušný súd. Dňa 29.10.2018 bolo zo strany otca podané na Okresný súd Liptovský Mikuláš oznámenie o skutočnostiach majúcich vplyv na miestnu príslušnosť vo veciach starostlivosti o maloletú. Z tohto oznámenia vyplýva, že na základe zákona (§ 112 CMP) Okresný súd Liptovský Mikuláš nie je miestne príslušný na konanie vo veci starostlivosti o maloletú. Oznámenie bolo podané ešte pred prvým úkonom, čím bola splnená aj podmienka podľa § 41 CSP. V tomto prípade ide o výlučnú miestnu príslušnosť, ktorú má súd podľa zákona skúmať aj bez námietky na začiatku konania (§ 5, § 6 CMP). Napriek tomu, že súd pri rozhodovaní o návrhu na vydanie neodkladného opatrenia mal k dispozícii informácie od otca, ktoré spochybňovali miestnu príslušnosť Okresného súdu Liptovský Mikuláš, súd sa touto otázkou vôbec nezaoberal, pretože v jeho odôvodnení nie je ani len zmienka, že by riešil otázku svojej miestnej príslušnosti. V tejto súvislosti poukázal na ust. § 112 CMP. Otec maloletej nesúhlasil so zmenou trvalého pobytu ani so zmenou bydliska maloletej. Tým pádom nedošlo k dohode medzi rodičmi, a preto miestna príslušnosť na rozhodovanie veci o maloletej je daná na Okresnom súde Bratislava III, v obvode ktorého bolo posledné bydlisko maloletej určené dohodou rodičov v čase začatia konania. Matka maloletej zmenila trvalý pobyt maloletej v rozpore so zákonom, zmena trvalého pobytu nastala len 14 dní pred podaním návrhu a matka sa s maloletou presťahovala len 18 dní pred podaním návrhu na začatie konania, a teda v čase začatia konania nie je možné hovoriť o nejakej trvalej zmene bydliska u maloletej. K zmene trvalého pobytu neprišlo ani iným zákonným spôsobom. Súd tak konal úplne v rozpore s pravidlami používanými na určenie miestnej príslušnosti vo veciach starostlivosti o maloletých, pričom mal dostatok podkladov na to, aby zistil, že nie je miestne príslušný a vec postúpil na miestne príslušný súd. Týmto postupom súdu spôsobil, že o veci rozhodoval nezákonný sudca, čo je porušenie jedného zo základných princípov procesného práva a ústavného práva na súdnu ochranu. Otec maloletej týmto vzniesol námietku miestnej nepríslušnosti. Poukázal na to, že konanie vo veciach starostlivosti o maloletých je možné podľa § 23 CMP začať na návrh, ako aj bez návrhu. Podľa návrhu matky táto navrhovala vydanie neodkladného opatrenia podľa § 367 CMP o odovzdaní dieťaťa do jej starostlivosti. Súd v uznesení však vydal rozhodnutie o určení osobnej starostlivosti matky. Je zrejmé, že rozhodol inak, ako požadovala matka. Vo veciach starostlivosti o maloletých nie je súd v súlade s § 40 CMP viazaný podaným návrhom, t.j. môže priznať viac, ako navrhovateľ požaduje. Toto ustanovenie CMP však nezakladá pre súd možnosť, aby rozhodol

o úplne inej veci, ako bola návrhom začatá. V tomto prípade matka žiadala riešiť otázku odovzdania maloletej do jej starostlivosti, pričom sa odvoláva na § 367 CMP. Súd však rozhodol vo veci osobnej starostlivosti o maloletú, t.j. rozhodol o úplne inej veci. Súd mal teda najprv rozhodnúť o začatí konania uznesením podľa § 23 ods. 2 CMP a potom vydať rozhodnutie, čo však neurobil. Týmto svojim postupom súd zásadným spôsobom porušil procesné pravidlá a dopustil sa procesného pochybenia, pre ktoré je potrebné napadnuté rozhodnutie podľa § 389 ods. 1 písm. a) CSP zrušiť. O návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým žiadala, aby súd maloletú dočasne odovzdal do jej starostlivosti podľa § 367 CMP, doteraz súd vôbec ani len nerozhodol.

Trval na tom, že v predmetnom prípade reálne neexistuje potreba bezodkladne upraviť pomery a súdy vo svojom rozhodnutí ani neuvádza. Neodkladné opatrenie má zabezpečiť rýchlu pomoc tam, kde je potrebná. V predmetnom prípade neexistuje nevyhnutná potreba dočasne upravovať pomery a riešiť stanovenie osobnej starostlivosti. Konania vo veci starostlivosti o maloletých sú konaniami, kde súd musí v prvom rade hľadieť na záujmy dieťaťa, a preto pri vydávaní neodkladného opatrenia skúma, či sú nejaká práva dieťa ohrozené, narušené a pod. Z odôvodnenia uznesenia však nie je zrejmé, v čom súd videl ohrozenie záujmov/práv dieťaťa, ktorá skutková okolnosť, ktorú zistil, dané osvedčovala. Taká skutočnosť neexistuje, a preto aj z toho dôvodu nie je daná naliehavá potreba vydávania neodkladného opatrenia. Súd pri vydávaní neodkladného opatrenia musí mať skutkový stav aspoň osvedčený, keďže vychádza obvykle len z tvrdení a dôkazov predložených navrhovateľom. Súd si základnú situáciu a stav musí zistiť sám, keďže má aj povinnosť v rámci tzv. vyšetrovacieho princípu a princípu materiálnej pravdy. Pokiaľ súd nemá žiadne dôkazy, aby si mohol preveriť stav veci aspoň do stavu dôvodného predpokladu, potom nemôže vydať neodkladné opatrenie pre nepreukázanie naliehavosti alebo dôvodnosti nároku. Matka k návrhu nepredložila žiadne dôkazy a súd teda vychádzal len s ničím nepodložených a neoverených tvrdení. Takto postup súdu nezabezpečuje dostatočnú ochranu práv dieťaťa. Stanovenie výlučne osobnej starostlivosti pre jedného z rodičov dochádza k narušeniu práv rodičov na rovnaký a rovnocenný styk s dieťaťom a k narušeniu práva dieťaťa byť rovnocenne v kontakte s oboma rodičmi.

3. K odvolaniu otca maloletého dieťaťa proti uzneseniu okresného súdu podala písomné vyjadrenie matka maloletého dieťaťa prostredníctvom svojej právnej zástupkyne. Navrhovala odvolaciemu súdu napadnuté uznesenie okresného súdu ako vecne správne potvrdiť a priznať jej právo na náhradu trov konania v plnom rozsahu a tiež námietku otca o miestnej príslušnosti zamietnuť ako nedôvodnú.

Vo svojom vyjadrení uviedla, že uznesenie súdu prvej inštancie, ktorým nariadil neodkladné opatrenie, považuje za vecne správne, vydané na základe objektívne zisteného skutkového stavu, je preskúmateľné, zrozumiteľné, má riadne dostatočné a predovšetkým výstižné a presvedčivé odôvodnenie. Má za to, že nie je daný ani jeden z dôvodov odvolania, na ktoré v odvolaní otec poukazuje. Nesúhlasí ani s jednou zo skutočností uvádzaných otcom maloletej v jeho odvolaní.

Otec v jeho odvolaní napáda uznesenie súdu prvej inštancie aj z dôvodu, že rozhodol podľa neho miestne nepríslušný súd a vzniesol námietku príslušnosti súdu. S tvrdeniami otca, že na rozhodovanie nie je príslušný Okresný súd Liptovský Mikuláš sa nestotožňuje a trvá na tom, že miestna príslušnosť Okresného súdu Liptovský Mikuláš je daná. Maloletá K. v čase podania návrhu mala bydlisko v obvode Okresného súdu Liptovský Mikuláš, tu sa už dlhodobo po odchode od otca s ňou zdrúže a aj zdržiavať v budúcnosti bude. Toho času je preukázané, že u maloletej, ako aj u nej, je daná trvalosť bydliska v obvode Okresného súdu Liptovský Mikuláš. Maloletá má v obvode Okresného súdu Liptovský Mikuláš trvalé bydlisko, ako aj ošetrojúceho detského lekára, tu sa dieťaťu poskytuje zdravotná starostlivosť, ako aj rehabilitačné cvičenia. Vzhľadom na charakter konania je nevyhnutne potrebná blízkosť súdu v skutočnom bydlisku maloletej, teda súdu, v obvode ktorého sa maloletá skutočne nachádza. Je teda namieste, aby všetky veci týkajúce sa maloletej boli riešené Okresným súdom Liptovský Mikuláš, ktorý je k maloletej najbližšie a je v záujme maloletej, aby pre maloletú bola zabezpečená blízkosť tohto súdu, ktorý je spôsobilý poskytnúť jej ochranu v plnom rozsahu. Navrhovala, aby odvolací súd námietke otca nevyhovel.

Zastávala názor, že ani jeden z odvolacích dôvodov, ktoré otec uvádza v jeho odvolaní, nie je daný. Má za to, že na vydanie neodkladného opatrenia boli splnené všetky zákonné podmienky a rozhodnutiu súdu prvej inštancie, ako aj jeho postupu nemožno vytknúť žiadnu vadu, resp. nesprávnosť. Súd pri rozhodovaní mal jednoznačne bez akýchkoľvek pochybností preukázané, že s otcom maloletej K. spolu nežijú, vzťahy medzi nimi sú narušené, je daná existencia bezodkladnej potreby úpravy pomerov medzi rodičmi maloletej a súčasne je potrebné aj do budúcnosti upraviť práva a povinnosti rodičov k maloletej. Pokiaľ otec namietal, že súd rozhodol neodkladným opatrením o zverení maloletej do jej osobnej starostlivosti do právoplatného skončenia konania vo veci samej a jej návrh bol smerovaný na odovzdanie dieťaťa do jej starostlivosti, nič tu nemení na tom, že z jej návrhu a jeho obsahu vyplývalo,

čo ho ním sleduje a čoho sa domáha. Jej návrh smeroval k tomu, aby neodkladne súd upravil pomery medzi ňou a otcom, aby maloletá bola u nej. Súd v danom prípade postupoval správne, pretože mal preukázanú dôvodnosť jej návrhu, ako aj nevyhnutnú potrebu bezodkladnej úpravy pomerov medzi rodičmi a dieťaťom. Mal hodnoverným spôsobom osvedčenú dôvodnosť a trvanie uplatneného nároku, ktorému sa má súdom poskytnúť neodkladná ochrana. Rovnako mal súd preukázané, že je nevyhnutná naliehavosť vydania neodkladného opatrenia. V jej návrhu boli osvedčené ňou tvrdené skutočnosti, ktoré odôvodňovali potrebu nariadenia neodkladného opatrenia. Nariadeným neodkladným opatrením je rešpektované právo maloletej a v prvom rade jej ochrana. Svojim návrhom sledovala ochranu práva a záujmov maloletej, ktorá je vo veľmi nízkom veku, je odkázaná výlučne na jej starostlivosť, je stále dojčená a má vybudovanú k nej silnú citovú väzbu. Za danej situácie a súčasného stavu rozhodnutiu súdu prvej inštancie nemožno vytknúť žiadnu vadu ani nesprávnosť postupu pri nariadení neodkladného opatrenia. Z opisovanými skutkovými okolnosťami otcom maloletej, jeho tvrdeniami sa nestotožňuje. Ak otec namieta nesplnenie podmienok na vydanie neodkladného opatrenia, s týmto sa nestotožňuje a zotrváva na tom, že na vydanie neodkladného opatrenia boli splnené všetky zákonné podmienky, ako aj bola osvedčená nevyhnutnosť potreby bezodkladne upraviť pomery medzi rodičmi maloletej.

4. Krajský súd ako súd funkčne príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané oprávneným subjektom, ktorým je otec maloletého dieťaťa v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), preskúmal napadnuté uznesenie okresného súdu v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 65 CMP a bez nariadenia pojednávania v súlade s ust. § 385 ods. 1 CSP a contrario odvolaním napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie v súlade s ust. § 389 ods. 1 písm. a), b) CSP zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie v súlade s ust. § 391 ods. 1 CSP.

5. V zmysle ust. § 389 ods. 1 písm. a) CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak neboli splnené procesné podmienky.

6. V zmysle ust. § 389 ods. 1 písm. b) CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ak tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom.

7. V zmysle ust. § 391 ods. 1 CSP, ak odvolací súd zruší rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, prerušiť konanie, schváliť zmier, zastaviť konanie alebo postúpiť vec orgánu, v ktorého právomoci vec patrí.

8. V zmysle ust. § 66 CMP, odvolací súd je odvolacími dôvodmi viazaný.

9. V zmysle ust. § 67 CMP, na vady konania pred súdom prvej inštancie prihliada odvolací súd, len ak mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

10. V zmysle ust. § 324 ods. 1 CSP, pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení môže súd na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

11. V zmysle ust. § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

12. V zmysle ust. § 360 ods. 1 CMP, neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu.

13. Nová právna úprava inštitútu neodkladného opatrenia upustila od doterajšej koncepcie predbežnosti poskytovanej ochrany, pretože po nariadení navrhovaných opatrení nemusí nevyhnutne nasledovať konanie vo veci samej. V konaní starostlivosti o maloletého je preto nariadenie neodkladného opatrenia namieste, ak si to vyžaduje verejný záujem (§ 361 CMP) je potrebné nariadiť platiť výživné v nevyhnutnej miere (§ 367 CMP) a aby ten, kto má maloletého pri sebe, maloletého odovzdal do starostlivosti toho, koho označí súd alebo do striedavej osobnej starostlivosti (§ 367 ods. 1 CMP). Ustanovenie § 367 CMP odráža úpravu v mimosporových konaniach, v ktorých sa ponecháva širší priestor pre ingerenciu štátu a realizáciu verejnej moci pri poskytovaní právnej ochrany, a to z úradnej povinnosti s cieľom ochrany práva účastníkov pri súčasnom presadzovaní verejného záujmu, ak si to vyžaduje neodkladná ochrana práv

a právom chránených záujmov. Účelom neodkladných opatrení vo veciach maloletých je poskytnutie preventívnej ochrany ich práv a záujmov ešte pred ich porušením či ohrozením. Všeobecné zásady charakterizujúce inštitút neodkladného opatrenia sa vzťahujú aj na konanie vo veciach maloletých, v ktorom sú sudy naďalej povinné prioritne chrániť záujmy maloletých a prioritne poskytnúť zvýšenú ochranu ich práv. Pokiaľ ide o inštitút neodkladných opatrení, treba uviesť, že neodkladné opatrenia sú neodkladnými predovšetkým v tom zmysle, že ich možno nariadiť aj pred začatím konania vo veci samej, sú prípustné aj počas konania, ako aj po jeho skončení (ust. § 324 ods. 1 CSP).

14. Iná procesná úprava neodkladných opatrení sa spravuje obdobným režimom, ako v prípade ostatných inštitútov (§ 2 ods. 1 CMP). Hlavná úprava neodkladných opatrení je upravená v ust. § 324 až § 342 CSP aj čo do formálnych náležitostí, ako aj účinkov.

15. Jednotlivé osobitné neodkladné opatrenia, ktoré sú upravené v Civilnom mimosporovom poriadku nepredstavujú taxatívny výpočet neodkladných opatrení, ktoré je možné nariadiť v zmysle Civilného mimosporového poriadku. V režime civilného mimosporového konania je možné nariadiť aj iné neodkladné opatrenia, ako sú uvedené v ust. § 365 až § 368 a to s poukazom na § 2 ods. 1 CMP v spojení s § 325 CSP. V uvedených prípadoch je potrebné použitie všeobecnej úpravy neodkladných opatrení v Civilnom sporovom poriadku v režime civilného mimosporového konania.

16. Neodkladné opatrenie teda možno nariadiť na návrh, ale aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu. Možno ich nariadiť pred začatím konania v začatom konaní, ale aj po jeho skončení. Pokiaľ má súd nariadiť neodkladné opatrenie na návrh účastníka, aplikuje postup v súlade s ust. § 336 až § 337 CSP, ktoré v mimosporových konaniach použije primerane. V prípade, že sa neodkladné opatrenie nariaďuje na návrh, musí tento návrh spĺňať všeobecné náležitosti podania v súlade s ust. § 127 CSP, ako aj náležitosti návrhu na začatie konania v súlade s ust. § 25 CMP. Návrh na nariadenie neodkladného opatrenia musí spĺňať náležitosti podľa § 326 CSP. V návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia musí byť preukázané, že existuje potreba bezodkladne upraviť pomery alebo obava, že exekúcia bude ohrozená ako podmienky, aby súd vyhovel návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia. Z návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia musí byť zřejmé nariadenie, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha.

17. Neodkladné opatrenie je mimoriadnym inštitútom a môže byť nariadené iba vtedy, ak sú splnené predpoklady ustanovené zákonom. Účelom neodkladných opatrení je bezodkladná potreba úpravy pomerov strán sporu a podmienkou pre jeho nariadenie je osvedčenie, že bez bezodkladnej, i keď len dočasnej úpravy právnych pomerov, by bolo právo strany sporu (účastníkov konania), ktorá podáva návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ohrozené. Existenciu tejto potreby dočasnej úpravy bude preto možné posúdiť iba pri znalosti konkrétnych okolností danej veci. Neodkladné opatrenie musí vždy vychádzať z pomerov a okolností jestvujúcich v čase rozhodovania. Nevyhnutnou podmienkou aplikácie tohto procesného inštitútu je preukázanie potreby neodkladného zásahu súdu do pomerov účastníkov, obzvlášť konania týkajúcich sa starostlivosti súdu o maloleté deti (§ 111 CMP). Je potrebné starostlivo posúdiť, či sú splnené, resp. osvedčené podmienky stanovené zákonom pre nariadenie neodkladného opatrenia. V predmetných konaniach je neodkladné opatrenie procesným prostriedkom ochrany zjavne ohrozených práv maloletého dieťaťa do doby, kým nebude o nich rozhodnuté podľa príslušných ustanovení Zákona o rodine. Ochrana práv maloletého dieťaťa je prioritou každého konania súdu podľa § 111 CMP a to aj za situácií zjavného rozporu so záujmami jeho rodičov, pretože sleduje záujem na zdravom fyzickom a psychosociálnom vývoji maloletého dieťaťa.

18. Z charakteru neodkladného opatrenia taktiež vyplýva, že pred jeho nariadením súd nemusí zistiť všetky skutočnosti, ktoré sú potrebné pre vydanie konečného rozhodnutia a pri zisťovaní nemusí byť vždy dodržiavaný formálny postup stanovený na dokazovanie. Vo všetkých veciach starostlivosti súdu o maloleté deti je prvoradý záujem maloletého dieťaťa.

19. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého uznesenia a prislúchajúceho spisového materiálu, vyhodnotením toho, čo uviedli v rámci odvolacieho konania účastníci konania, konštatuje, že matka maloletého dieťaťa vo svojom návrhu navrhovala vydanie neodkladného opatrenia v zmysle ust. § 367 CMP, spočívajúceho v odovzdaní mal. K. A., nar. XX.XX.XXXX, do dočasnej starostlivosti matky. Okresný súd pri rozhodovaní o návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia nerozhodol v zmysle petitu navrhovaného matkou maloletého dieťaťa vo veci nariadenia neodkladného opatrenia, ale

rozhodol pri nariadení neodkladného opatrenia tak, že mal. K. A., nar. XX.XX.XXXX, zveril do osobnej starostlivosti matky do právoplatného skončenia konania vo veci samej, vedeného na Okresnom súde Liptovský Mikuláš pod sp.zn. 9P/133/2018. V dôvodoch svojho rozhodnutia síce konštatoval, že pri rozhodovaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia vo veci zverenia dieťaťa do starostlivosti a úpravy styku nevychádzal z ust. § 367 CMP, ale zo všeobecného právneho predpisu, ktorým je Civilný sporový poriadok, ktorý demonštratívne uvádza niektoré príklady neodkladných opatrení, ktoré môže súd nariadiť. Citovanými zákonnými ustanoveniami je možné rýchlo a pružne riešiť situáciu, ktorá vyžaduje okamžitý zásah súdu, pritom sa však nevyporiadal s otázkou, či nariaďuje neodkladné opatrenie na základe návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia, resp. nariaďuje neodkladné opatrenie bez návrhu.

20. S poukazom na vyššie uvedené odvolací súd má za to, že postupom okresného súdu došlo k procesnému pochybeniu, z ktorého dôvodu odvolací súd nemal inú možnosť, len napadnuté uznesenie okresného súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

21. Pokiaľ odvolateľ - otec maloletého dieťaťa v podanom odvolaní namietal miestnu príslušnosť, tak v tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na to, že vo veciach starostlivosti súdu o maloletých je prípustné, aby neodkladné opatrenie nariadil aj iný, miestne nepríslušný súd v súlade s ust. § 113 CMP. Pokiaľ by však konal vo veci samej, je povinnosťou okresného súdu skúmať procesné podmienky konania, medzi ktoré patrí aj výlučná miestna príslušnosť súdu.

22. S poukazom na vyššie uvedené závery odvolací súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku uznesenia.

23. Rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie **n i e** je prípustné.

Poučenie o dovolaní: Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 Civilného sporového poriadku, v ďalšom texte už len „CSP“)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 Civilného mimosporového poriadku, v ďalšom texte už len „CMP“).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 Ods. 1 C. s. p. (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)